

KONFERENSEN OM ANSLUTNING
TILL EUROPEISKA UNIONEN
– MONTENEGRO –

Bryssel den 15 december 2025
(OR. en)

AD 21/25

LIMITE

CONF-ME 8

ANSLUTNINGSDOKUMENT

Ärende: EUROPEISKA UNIONENS GEMENSAMMA STÅNDPUNKT
– Kapitel 13: Fiske

EUROPEISKA UNIONENS GEMENSAMMA STÅNDPUNKT

Förhandlingskapitel 13: Fiske

Denna ståndpunkt bygger på Europeiska unionens allmänna ståndpunkt inför anslutningskonferensen med Montenegro (AD 23/12 CONF-ME 2) och är avhängig av förhandlingsprinciperna i denna, framför allt följande:

- Synpunkter som framförs av någon av parterna om ett kapitel i förhandlingarna ska inte på något sätt föregripa ställningstagandet i fråga om andra kapitel.
- Överenskommelser eller delöverenskommelser som uppnås under förhandlingarna om kapitel som ska behandlas successivt får inte betraktas som slutgiltiga förrän en övergripande överenskommelse har nåtts.
- De krav som anges i punkterna 24, 28, 41 och 44 i förhandlingsramen.

EU uppmanar Montenegro att fortsätta anpassningen till EU:s regelverk – och noterar att ytterligare regelverk kan komma att träda i kraft före anslutningen – för att säkerställa det faktiska genomförandet och verkställandet och att redan före anslutningen utarbeta politiska riktlinjer och instrument som så nära som möjligt överensstämmer med EU:s.

EU noterar att Montenegro i sina förhandlingspositioner AD 1/16 CONF-ME 1 och AD 18/25 CONF-ME 5 godtar regelverket inom kapitel 13 i dess gällande form per den 18 september 2025 och att landet förklarar att det kommer att vara redo att genomföra det senast dagen för anslutningen till Europeiska unionen.

Allmänna principer

Som ett generellt svar på Montenegros framställningar erinrar EU om sin allmänna förhandlingsposition att övergångsåtgärder ska utgöra undantagsfall, vara begränsade i tid och omfattning och åtföljas av en plan med klart angivna etapper för genomförandet av regelverket. De får inte medföra ändringar av EU:s regler eller politik, störa tillämpningen av dessa eller medföra betydande snedvridning av konkurrensen.

EU erinrar om principen att EU har exklusiv befogenhet på området för bevarande av havets biologiska resurser inom ramen för den gemensamma fiskeripolitiken. EU erinrar om målen för den gemensamma fiskeripolitiken, att säkerställa att fiske- och vattenbruksverksamheterna är miljömässigt hållbara på lång sikt, förvaltas på ett sätt som är förenligt med nytta i ekonomiskt, socialt och sysselsättningshänseende samt bidrar till att trygga livsmedelsförsörjningen.

EU betonar att Montenegros godtagande av regelverket innebär att Montenegro godtar EU:s ordning för tillträde till vatten och resurser.

EU noterar att fiskerisektorn i Montenegro är liten och att den befintliga administrativa kapaciteten är begränsad.

Förvaltning av resurser och flotta

EU noterar de betydande framsteg som Montenegro har gjort med anpassningen av landets lagstiftning om fiskeripolitiken till EU:s regelverk på samtliga områden som omfattas av detta kapitel.

EU erkänner vikten av att anta **fiskeristrategin för 2024–2029** med en övergripande handlingsplan med de viktigaste stegen för införlivande, genomförande och efterlevnad av EU:s regelverk för att förbereda full överensstämmelse med den gemensamma fiskeripolitiken. EU uppmanar Montenegro att slutföra de fastställda rättsliga, administrativa och investeringsrelaterade reformerna inom de tidsfrister som anges i denna strategi.

EU noterar antagandet av den nya **lagen om havsfiske** som utgör grunden för ett fullständigt genomförande av internationella skyldigheter på nationell nivå. EU noterar att lagen anpassar Montenegro till en stor del av regelverket i kapitel 13 och att den återspeglar de **grundläggande principerna för den gemensamma fiskeripolitiken** och relevanta regionala fiskeriförvaltningsorganisationer. Den reglerar **förvaltningen av resurserna och flottan**, inrättandet av **inspektions- och kontrollsystem**, förvaltning av **olagligt, orapporterat och oreglerat fiske (IUU-fiske)**, **datainsamling** inom fiskerisektorn, bevarande av fiskeresurserna och skyddet av marina ekosystem genom **tekniska åtgärder** och syftar till att säkerställa ekologiskt hållbart fiske, ekonomisk och social nytta, sysselsättning och livsmedelstillgänglighet.

EU anser att denna lag utgör den grundläggande rättsliga grunden för fiskerisektorn. Denna lag kommer att kräva att ytterligare sekundärlagstiftning antas för att ta itu med de tekniska särdragen i fiskerirelaterade EU-förordningar. Sekundärlagstiftningen kommer bland annat att innehålla mer detaljerade regler om villkoren för att erhålla licenser för kommersiellt fiske och fritidsfiske samt för tillstånd för vissa typer av kommersiellt fiske, särskilda fiskeredskap, villkor och begränsningar för bedrivande av fiskeverksamhet, kontrollsystem för fartyg, inspektionstillsyn, märkning av fiskeriprodukter och spårbarhetskrav, arter som är förbjudna att fiska och minsta storlek för vissa fiskarter, datainsamling och registret över fiskeflottan. EU förväntar sig att all sekundärlagstiftning och alla regelverk antas senast vid anslutningsdagen. EU kommer noga att övervaka antagandet och genomförandet av denna sekundärlagstiftning.

När det gäller **datainsamling** välkomnar EU Montenegros ansträngningar för att bygga upp teknisk kapacitet och resurskapacitet liksom landets åtagande att fiskeriförvaltningen senast vid anslutningsdagen ska kunna utbyta alla relevanta uppgifter med Europeiska kommissionen.

EU noterar att Montenegro begär följande övergångsperioder för genomförandet av regelverket inom detta kapitel efter anslutningen:

- Undantag under en treårsperiod från den fullständiga tillämpningen av artikel 13.1 i rådets förordning (EG) nr 1967/2006, som förbjuder användning av släpredskap inom en kustzon av tre sjömil eller på ett vattendjup av mindre än 50 m om ett sådant djup nås närmare kusten, och av del A i bilaga IX till förordning (EU) 2019/1241 vad gäller sardin (*Sardina pilchardus*), som fastställer en minsta referensstorlek för bevarande till 11 cm i Medelhavet, och del B punkt 2 i förordning (EU) 2019/1241, som fastställer referensmaskstorlekar för ”stänggarn” till minst 14 mm för fiskeverksamhet i Kotorbukten.

Montenegro begär att det under denna övergångsperiod ska vara tillåtet att använda landvad/not med en maskstorlek på 12–20 mm i Kotorbukten, med skyldighet att anta en nationell förvaltningsplan för alla ”stänggarn” i enlighet med artikel 19 i rådets förordning (EG) nr 1967/2006. Denna övergångsperiod begärs eftersom fiskemetoden med landvad/not (”potegače”) i Kotorbukten är en månghundraårig kulturtradition och utgör en stark socioekonomisk komponent för lokala familjer. Enligt kommissionens bedömning anser EU att detta traditionella fiskeredskap, där fisken omsluts av nätet och manuellt dras mot land, kan betraktas som ett ”stänggarn”, vilket innebär att begäran om undantag från artikel 13.1 i rådets förordning (EG) nr 1967/2006 inte är tillämplig. Detta tillfälliga undantag på tre år från och med anslutningsdagen skulle beviljas högst 24 små båtar som oftast ros för hand vars fiskelicenser inte kan överlåtas och säljas och som endast är aktiva under vissa perioder av året. Havsbotten påverkas inte och den resulterande fångstvolymen på cirka 150 kg är ganska liten, endast avsedd för den lokala marknaden och skulle vara särskilt märkt.

- Undantag under en treårsperiod från den fullständiga tillämpningen av artikel 13.3 i rådets förordning (EG) nr 1967/2006, som förbjuder användning av omringande snörpvad/ringnot inom 300 meter från kusten eller på ett vattendjup av mindre än 50 m om ett sådant djup nås närmare kusten.

Montenegro begär att det under denna övergångsperiod ska vara tillåtet att använda snörpvad/ringnot på upp till 70 meter på höjden och 400 meter på längden inom 300 meter från kusten eller på ett vattendjup av mindre än 50 meter och på djup som är mindre än 70 % av den totala höjden av den omringande snörpvaden/ringnoten, med skyldighet att anta en nationell förvaltningsplan i enlighet med artikel 19 i rådets förordning (EG) nr 1967/2006. Detta tillfälliga undantag på tre år från och med anslutningsdagen skulle beviljas högst 17 montenegrinskflaggade båtar. Användningen av detta traditionella fiskeredskap är strikt geografiskt och tidsmässigt begränsad. En planerad underordnad rättsakt kommer att ytterligare ange de villkor i fråga om tid och plats som gäller för dessa båtar som använder snörpvad/ringnot i Kotorbukten och utsedda landningsplatser för dessa för att förbättra effektiviteten vad gäller kontroll och övervakning.

- Undantag under en treårsperiod från den fullständiga tillämpningen av del C punkt 2 i bilaga IX till förordning (EU) 2019/1241, som begränsar längden på snörpvadar/ringnotar och vadar/notar utan snörpliner till 800 m, med en höjd på 120 meter, förutom när det gäller ringnotar/snörpvadar som används för riktat fiske av tonfisk.

Montenegro begär att det under denna övergångsperiod ska vara tillåtet att använda snörpvad/ringnot med en höjd på upp till 180 meter, med skyldighet att anta en nationell förvaltningsplan i enlighet med artikel 19 i rådets förordning (EG) nr 1967/2006. Detta tillfälliga undantag på tre år från och med anslutningsdagen skulle beviljas högst tre montenegrinskflaggade båtar inom territorialvatten och inom fastställda fångstkvoter. Det tillfälliga undantaget begärs med tanke på Adriatiska havets geomorfologi. Utanför Montenegro ligger Adriatiska havets största djup (1 300 meter), med starka inkommande strömmar och mycket klart vatten. Fisk rymmer lätt under näten och klimatförändringarna leder i allmänhet till högre havstemperaturer, vilket leder till att fisk flyttar till djupare vatten. Montenegro anser att förändringar i konstruktionen av snörpvad/ringnot, som specifikt begränsar höjden till 120 meter, i hög grad skulle hindra fångsten av små pelagiska arter, avsevärt minska fångstmängderna och göra denna sektor olönsam.

EU noterar att de ovannämnda övergångsperioderna har begärts på grund av särdragen vid Montenegros kust och för att bevara traditionell fiskeverksamhet. EU erkänner att de begärda övergångsperioderna har en mycket begränsad räckvidd både vad gäller deras geografiska och tidsmässiga tillämpning samt i fråga om antalet berörda båtar och uppskattade fångstkvantiteter. Ytterligare restriktiva åtgärder och villkor begränsar vidare användningen och effekterna av dessa övergångsperioder till ett minimum. Det är vidare viktigt att notera att fiskeverksamhet som omfattas av dessa övergångsperioder inte har någon betydande inverkan på den marina miljön och att Montenegro vid tidpunkten för anslutningen kommer att behöva fullgöra skyldigheterna avseende skydd av livsmiljöer och marina arter som påverkas av fiskeverksamhet i enlighet med förordningarna (EG) nr 1967/2006 och (EU) 2019/1241. På grundval av detta anser EU därför att ovannämnda begäran om övergångsperioder på tre år från och med anslutningsdagen kan godtas och samtycker till de särskilda arrangemang som beskrivs ovan.

Marknadspolitik

EU noterar att Montenegros **lag om marknadsordningen för fiskeri- och vattenbruksprodukter** utgör grunden för reglering av marknaden för fiskeri- och vattenbruksprodukter samtidigt som den säkerställer en effektivt fungerande marknad för fiskeri- och vattenbruksprodukter, villkor för märkning av produkter som släpps ut på marknaden, stärkt konkurrenskraft för producenter genom inrättandet av producentorganisationer och adekvat kontroll av genomförandet av marknadsorganisationens åtgärder. Lagen är anpassad till förordning (EU) nr 1379/2013 om den gemensamma marknadsordningen för fiskeri- och vattenbruksprodukter. EU förväntar sig att Montenegro slutför sin anpassning till EU:s regelverk på det marknadspolitiska området genom att anta relevant sekundärlagstiftning senast vid anslutningsdagen.

Strukturåtgärder och statligt stöd

EU noterar att Montenegros **lag om strukturåtgärder och tilldelning av statligt stöd inom fiske och vattenbruk** fastställer mekanismerna för strukturpolitik och genomförande av **strukturåtgärder** och att den är anpassad till förordning (EU) 2021/1060 och EHFVF-förordningen (förordning (EU) 2021/1139). EU noterar att lagen också definierar **statligt stöd** och tilldelning av statligt stöd och att den är anpassad till artikel 107 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt.

EU noterar Montenegros åtagande att ändra befintlig lagstiftning när den strider mot de nyligen antagna ramlagarna i detta kapitel i EU:s regelverk senast vid anslutningsdagen. EU uppmanar Montenegro att utarbeta och lägga fram en tydlig översikt över det planerade ändringsarbetet.

Internationella avtal

EU noterar att Montenegro inte har några fiskeriavtal med tredjeländer. EU erinrar om att Montenegro vid tidpunkten för anslutningen eller så snart som möjligt därefter måste frånträda bilaterala fiskeavtal, såvida de inte ger tillträde till ett tredjelands marina biologiska resurser.

EU understryker Montenegros åtagande att godta och genomföra EU:s internationella åtaganden på fiskeområdet. I detta avseende noterar EU Montenegros anslutning till Allmänna kommissionen för fiske i Medelhavet (AKFM) i januari 2008 och ratificeringen av den internationella konventionen för bevarande av tonfisk i Atlanten (Iccat) i juli 2025. Skulle Montenegro ha ett historiskt register över fångster inom Iccat skulle dessa siffror införlivas i Europeiska unionens befintliga totala fångster. Den nuvarande fördelningsnyckel som är tillämplig på de befintliga medlemsstaterna ska inte vara föremål för ändring.

EU noterar Montenegros åtagande att senast vid anslutningsdagen ratificera FN:s avtal om genomförande av bestämmelserna i FN:s konvention om bevarande och förvaltning av gränsöverskridande och långvandrande fiskbestånd.

EU erinrar om Europeiska kommissionens pågående arbete med att utvärdera resultaten och effekterna av förordning (EU) nr 1380/2013 om den gemensamma fiskeripolitiken samt det pågående genomförandet av rådets förordning (EG) nr 1224/2009, ändrad genom förordning (EU) 2023/2842 (den reviderade förordningen om fiskerikontroll) genom ett antal sekundärrättsakter, med nya regler som träder i kraft fram till 2029. EU uppmanar Montenegro att regelbundet hålla sig informerat om utvecklingen i fråga om kapitel 13 i EU:s regelverk.

Vattenbruk

EU noterar att Montenegro också har antagit en ny **lag om vattenbruk** som utgör den rättsliga grunden för att sektorn ska fungera effektivt, fastställer villkoren för beviljande och återkallande av vattenbrukslicenser, styr utsläppande av vattenbruksprodukter på marknaden, hantering av främmande och lokalt frånvarande arter samt insamling av uppgifter inom sektorn. Fullständig anpassning kommer emellertid att uppnås genom antagande av sekundärlagstiftning, för att göra förordningen om användning av främmande och lokalt frånvarande arter i vattenbruk (förordning (EG) nr 708/2007) tillämplig, samt antagandet av en nationell vattenbruksplan, som redan håller på att utarbetas. EU förväntar sig att Montenegro har antagit all sekundärlagstiftning och alla regelverk som krävs senast vid anslutningsdagen.

Institutionell ram och administrativ kapacitet för inspektion och kontroll

EU noterar att Montenegro har infört en lämplig **rättslig och institutionell ram**, inbegripet ett särskilt fiskedirektorat inom ministeriet för jordbruk, skogsbruk och vattenförvaltning samt kompletterande kontrollorgan såsom direktoratet för livsmedelssäkerhet, veterinära och fytosanitära frågor och gränspolisen inom inrikesministeriet. I fråga om strukturåtgärder, statligt stöd och marknadspolitik deltar dessutom redovisningstjänsten vid ministeriet för jordbruk, skogsbruk och vattenförvaltning, avdelningen för strukturåtgärder, statligt stöd, EU-medel och marknadsorganisation inom fiske och vattenbruk samt avdelningen för ekonomisk analys, och när det gäller datainsamling har institutet för marinbiologi i Kotor (IMBK) och Montenegros statistikkontor (Monstat) viktiga roller.

EU välkomnar Montenegros fortsatta åtagande att stärka sin **administrativa kapacitet** liksom sin **kontroll- och inspektionskapacitet**. Handlingsplanen för att stärka den administrativa kapaciteten och inspektions- och kontrollkapaciteten antogs i juli 2025. EU uppmanar Montenegro att fortsätta sin verksamhet för rekrytering av ytterligare 13 anställda fram till 2028, så att det totala antalet anställda vid fiskedirektoratet uppgår till 24, som alla är direkt ansvariga för genomförandet av den gemensamma fiskeripolitiken.

EU noterar Montenegros åtagande att ersätta och upphandla ny it-utrustning för direktoratet och det nyligen inrättade centrumet för fiskerikontroll och att upphandla nya fordon för inspektionsgrupperna senast vid anslutningsdagen.

EU noterar med tillfredsställelse Montenegros ansträngningar att utvidga inspektions- och tillsynsansvaret till bemyndigade tjänstemän från gränspolisen och att fokusera på utbildning av bemyndigad personal, vilket ytterligare stärker inspektionskapaciteten.

EU förväntar sig att Montenegro fortsätter sina ansträngningar för att fullt ut genomföra och tillämpa EU:s regelverk inom kapitel 13 på ett sätt som säkerställer dess ändamålsenliga och effektiva tillämpning och tillhandahåller ansvarsskyldighet, rättvisa, transparens med starka skyddsåtgärder mot korruption på alla nivåer. EU kommer att noga följa upp genomförandet av Montenegros åtaganden, inbegripet anpassningar av landets rättsliga ram via planerad sekundärlagstiftning och dess administrativa kapacitet.

* * *

Mot bakgrund av ovanstående överväganden konstaterar EU att detta kapitel för närvarande inte kräver några ytterligare förhandlingar.

Övervakningen av framstegen med anpassningen till och genomförandet av EU:s regelverk kommer att fortsätta under hela förhandlingsperioden. EU understryker att särskild uppmärksamhet kommer att ägnas åt övervakningen av alla ovannämnda specifika frågor i syfte att säkerställa Montenegros administrativa kapacitet att genomföra regelverket i detta kapitel. Särskild uppmärksamhet måste ägnas åt kopplingarna mellan föreliggande kapitel och andra förhandlingskapitel. Det är först i ett senare skede av förhandlingarna som det kan göras en slutlig bedömning av överensstämmelsen mellan Montenegros lagstiftning och EU:s regelverk samt av landets genomförandekapacitet. Utöver all den information som EU kan kräva inför förhandlingarna om detta kapitel, och som ska lämnas till konferensen, uppmanar EU Montenegro att regelbundet förse stabiliserings- och associeringsrådet med detaljerad skriftlig information om framstegen med genomförandet av EU:s regelverk.

Mot bakgrund av samtliga ovanstående överväganden kommer EU vid behov att återkomma till detta kapitel vid en lämplig tidpunkt.

EU noterar att Montenegro i sina förhandlingspositioner AD 1/16 CONF-ME 1 och AD 18/25 CONF-ME 5 godtar regelverket inom kapitel 13 i dess gällande form per den 18 september 2025. EU noterar även att Montenegro förklarar att man kommer att fortsätta anpassningen till regelverket och att man kommer att vara redo att genomföra det senast vid dagen för anslutningen till Europeiska unionen.

Vidare erinrar EU om att dess regelverk kan komma att kompletteras mellan den 18 september 2025 och förhandlingarnas avslutande.

**UTKAST – LAGSTIFTNINGSÄNDRINGAR MED ANLEDNING AV EUROPEISKA
UNIONENS GEMENSAMMA STÅNDPUNKT**

BILAGA [XX]

Förteckning enligt artikel [XX] i anslutningsakten: övergångsbestämmelser

[X] FISKE

32006 R 1967: Rådets förordning (EG) nr 1967/2006 av den 21 december 2006 om förvaltningsåtgärder för hållbart utnyttjande av fiskeresurserna i Medelhavet, om ändring av förordning (EEG) nr 2847/93 och om upphävande av förordning (EG) nr 1626/94 (EUT L 409, 30.12.2006, s. 11).

32019 R 1241: Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1241 om bevarande av fiskeresurserna och skydd av marina ekosystem genom tekniska åtgärder, om ändring av rådets förordningar (EG) nr 1967/2006 och (EG) nr 1224/2009, och Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) nr 1380/2013, (EU) 2016/1139, (EU) 2018/973, (EU) 2019/472 och (EU) 2019/1022, samt om upphävande av rådets förordningar (EG) nr 894/97, (EG) nr 850/98, (EG) nr 2549/2000, (EG) nr 254/2002, (EG) nr 812/2004 och (EG) nr 2187/2005.

- a) Genom undantag från del A (*Sardina pilchardus*) och del B punkt 2 i bilaga IX till förordning (EU) 2019/1241 ska högst 24 montenegrinskflaggade båtar, vars fiskelicenser inte kan överlåtas eller säljas, tillfälligt under en period av tre år från och med anslutningsdagen tillåtas att i Kotorbukten använda landvad/not med en maskstorlek på minst 12 mm för att fånga sardiner som är mindre än den minsta referensstorleken för bevarande på 11 cm, med skyldigheten att anta en nationell förvaltningsplan för fiske som bedrivs med alla slags ”stänggarn” i enlighet med artikel 19 i rådets förordning (EG) nr 1967/2006, och förutsatt att fångsterna med dessa redskap märks med fiskeredskapstyp och exakt fiskeområde samt att saluföringen av dem begränsas till den lokala marknaden. En översyn och, i förekommande fall, en uppdatering av den nationella förvaltningsplanen får göras under den angivna perioden. Montenegro ska senast på anslutningsdagen till kommissionen överlämna förteckningen över båtar som omfattas av övergångsperioden, inbegripet deras egenskaper och kapacitet uttryckta i BT och kW.
- b) Genom undantag från artikel 13.3 i rådets förordning (EG) nr 1967/2006 ska högst 17 montenegrinskflaggade båtar, vars fiskelicenser inte kan överlåtas eller säljas, tillfälligt under en period av tre år från och med anslutningsdagen tillåtas att i Kotorbukten använda snörpvad/ringnot på upp till 70 meter på höjden och 400 meter på längden inom 300 meter från kusten eller på ett vattendjup av mindre än 50 meter om ett sådant djup nås närmare kusten och på djup som är mindre än 70 % av snörpvadens/ringnotens totala höjd, med skyldigheten att anta en nationell förvaltningsplan för fiske som bedrivs med dessa snörpvadar/ringnotar i enlighet med artikel 19 i rådets förordning (EG) nr 1967/2006. En översyn och, i förekommande fall, en uppdatering av den nationella förvaltningsplanen får göras under den angivna perioden. Montenegro ska anta en planerad underordnad rättsakt som mer detaljerat anger de villkor i fråga om tid och plats som gäller för dessa båtar som använder snörpvad/ringnot i Kotorbukten och utsedda landningsplatser för att förbättra effektiviteten vad gäller kontroll och övervakning.

Genom undantag från del C punkt 2 i bilaga IX till förordning (EU) 2019/1241 ska de tre montenegrinskflaggade båtarna tillfälligt under en treårsperiod från och med anslutningsdagen tillåtas att inom territorialvatten och inom fastställda fångstkvoter använda snörpvad/ringnot på upp till 180 meter på höjden.